

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT			OPISKELUN TAVOITE KOKO TUTKINTO TAI TUTKINNON OSA/OSIA	
TUTKINTOJEN MÄÄRÄT		Sosiaali- ja terveysalan PT Ikääntyvien hoidon ja kuntoutumisen osaamisala 3 078 kpl Jalkojenhoidon osaamisala 6 kpl Lasten ja nuorten kasvatuksen ja hoidon osaamisala 1 539 kpl Mielenterveys- ja päihdetyön osaamisala 720 kpl Perustason ensihoidon osaamisala 345 kpl Sairaanhoidon ja huolenpidon osaamisala 2 457 kpl Suunhoidon osaamisala 219 kpl Vammaistyön osaamisala 711 kpl Ei tietoa 18 kpl	Sosiaali- ja terveysalan PT	
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto (PT): 9 093 kpl			koko tutkinto 78 414 kpl	tutkinnon osa/osia 8 205 kpl
TUTKINNON OSIEN MÄÄRÄT			Pohdinnat arvosanoista	
Sosiaali- ja terveysalan PT: 86 622 kpl		- Ammatillisen tutkinnon osa vuonna 2024 on 4,2, mikä on keskiarvoa parempi. Opiskelijoiden tavoite on ammatillisen tutkinnon suorittamisessa. - Yhteisten tutkinnon osien keskiarvo vuonna 2024 on 3,6 ja kansallista keskiarvoa alhaisempi. Haasteena voi olla opiskelijoiden huono suomen kielen taito. - Havaittavissa on, että kaikissa perustutkinnon osissa on huonompi prosentuaalinen arvo vuonna 2024 kuin vuonna 2023.		
Yhteiset tutkinnon osat (YTO): 3 063 kpl		OSAAMISEN ARVIOINNIN ARVOSANAT AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA		
Paikalliset tutkinnon osat: 1 056 kpl		Sosiaali- ja terveysalan PT Keskiarvo 3,9 Ammatillinen tutkinnon osa 4,2 Yhteinen tutkinnon osa 3,6 (kansallinen ka. 3,7)		

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

Pohdinnat

Tutkintojen suoritusmäärät

- V. 2020: 8 252
- V. 2021: 7 706
- V. 2022: 7 689
- V. 2023: 8 749
- V. 2024: 9 093, joista lähihoitaja 8 772 ja perustason ensihoitajia 336, muita 24.
- Vuonna 2024 nousua vuoden 2023 tasoon oli 3,9% ja vuoden 2022 tasoon 18,2%.
- Trendi on edelleen nouseva, joskin tasaantumassa.

Tutkinnon osien ja osaamisalojen suoritusmäärät

- Sairaanhoido ja huolenpito 2 457 (-12,5 %) Lasku on melko suuri. Suuntautuuko liikaa erikoissairaanhoidoon, joka ei vedä lähihoitajia?
- Ikääntyvien hoito ja kuntoutuminen 3 078 (+24,8 %). Merkittävä nousu, onko tässä nyt vastaus suureen tarpeeseen. Voi merkitä myös maahanmuuttajien / hoiva-avustajien innosta kouluttautua lähihoitajiksi. Ikääntyvien hoito on ollut paljon julkisuudessa ja sen tarpeesta on paljon puhuttu. Nousu on erittäin merkittävä.
- Lasten ja nuorten kasvatus ja hoito: 1 539 (-3 %). Taso on vakaa.
- Mielenterveys- ja päihdetyö: 720 (- 14 %) Tarvetta on, mutta laskua silti. Johtuneeko aikuiskoulutuksen vähenemisestä? Lisätarvetta olisi tämän osaamisalan suorittaneille. Tälle alalle hakeutuvat hieman kokeneemmat opiskelijat.
- Vammaistyö 711 (+22 %). Merkittävää nousua, alalla on ollut tarvetta jo pitkään.
- Perustason ensihoito: 345 (+8 %) Taso on vakaa.
- Suunhoito: 219 (nyt 233) Taso on vakaa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

Sosiaali- ja terveysalan PT:

JÄRJESTÄMISLUVAT:
49 kpl

AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT:
51 kpl

EI AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT:
0 kpl

Aktiivisia järjestäjiä on enemmän kuin järjestämisluvan omaavia, koska mukana on hankintakoulutusta.

SUORITETTUIJEN TUTKINTOJEN KIELET

Sosiaali- ja terveysalan PT

Suomi 8 718
Ruotsi 327 kpl
Englanti 48 kpl

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

Pohdinnat

Kielellinen ja maantieteellinen kattavuus sekä suoritusten jakautuminen

- Yli 500 tutkintoa: 2 koulutuksen järjestäjää
- 400-500 tutkintoa: 3 koulutuksen järjestäjää
- 300-399 tutkintoa: 4 koulutuksen järjestäjää
- 200-299 tutkintoa: 8 koulutuksen järjestäjää
- 100-199 tutkintoa: 17 koulutuksen järjestäjää
- 50-99 tutkintoa: 9 koulutuksen järjestäjää
- Alle 50 tutkintoa 8 koulutuksen järjestäjää
- Koulutuksen järjestäjäverkko on painottunut Etelä- ja Lounais-Suomeen, joissa on myös eniten väestöä.
- Ruotsinkielisiä tutkintoja toteutetaan 3,6 % osuudella ja englanninkielisiä 0,53 % osuudella. Molempien tutkintokielen osalta on havaittavissa pientä nousua.
- Järjestämislupa englannin kielellä on seitsemällä koulutuksen järjestäjällä, joista kolme on ollut aktiivisia vuonna 2024.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Osaamisen arviointi ja kaksikantaisuuden toteutuminen ammatillisissa tutkinnon osissa

Sosiaali- ja terveysalan PT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 95,2 %
Ei tietoa 1,5 %

Pohdinnat kaksikantaisuuden toteutumisesta

- Verrattuna vuoteen 2023 kaksikantaisen arvioinnin osuus on lievästi laskusuuntainen.
- Esimerkiksi Hyvinvointiteknologian osalta arvioijana on ollut vain opettaja 28 %:ssa näytöistä. Tämä voi johtua siitä, että työelämästä ei vielä löydy osaavaa arvioijaa tähän tutkinnon osaan. Olisi kuitenkin syytä pohtia, voisiko arvioija olla muulta toimialalta, esim. ICT-puolelta.
- Ei tietoa osuuden määrä on noussut vuoden 2023 1 %:sta 1,5 %:iin.
- Kaksi opettajaa, tieto puuttuu tai yksi/useampi opettaja suoritti arvioinnin 3,99 prosentissa. Vuonna 2023 luku oli 4,33 %.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen ja palautteet

Sosiaali- ja terveysalan PT
Työpaikka 89,3 %
Oppilaitos 1,5 %
Työpaikka + oppilaitos 2,6 %
Ei tietoa 6,6 %

Palautekyselyt
(Arviointiasteikko 1-5)

OPISKELIJAPALAUTTEEN
PÄÄTTÖKYSELY, NÄYTÖT

Sosiaali- ja terveysalan PT 4,6
(kansallinen keskiarvo 4,6)

TYÖPAIKKAOHJAAJAPALAUTE

Sosiaali- ja terveysalan PT 4,0
(kansallinen keskiarvo 4,2)

TYÖPAIKKAPALAUTE

Sosiaali- ja terveysalan PT 4,2
(kansallinen keskiarvo 4,2)

**Pohdinnat suorituspaikkojen
jakautumisesta**

- Näyttöjen suoritukset ovat toteutuneet vuonna 2024 ensisijaisesti työpaikoilla. Vain pieni osa näytöistä (1,5 %) on toteutunut oppilaitoksessa, useimmin se on ollut hyvinvointiteknologian tutkinnon osa.
- Jonkin verran näyttöjä on täydennetty oppilaitoksissa (2,6 %). Näyttöjä täydennetään tarvittaessa suullisesti ja kirjallisten töiden avulla oppilaitoksissa ja työpaikoilla. Näytöt toteutetaan edelleen perinteisin menetelmin, esim. videonäytöt eivät ole yleistyneet. Näyttöympäristöjen kehittämistoimintaa ei vuoden 2024 vierailukäyntien perusteella ole käynnissä oppilaitoksissa tai työpaikoilla. Tämä on yllättävääkin, sillä tutkinnon perusteita on muutettu.

**Pohdinnat suorituspaikkojen
jakautumisesta**

- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon näytöt on pystytty aina järjestämään ensisijaisesti työpaikoilla riippumatta siitä, että tutkinnon perusteita on uudistettu useita kertoja vuosien saatossa. Toki uudistusten tavoitteenakin on aina ollut työelämälähtöisyyden edistäminen.
- Lisäksi joskus perustason ensihoidon osaamisalan joidenkin osaamisalueiden osaamisen osoittaminen edellyttää oppilaitosnäyttöä. Toisaalta vierailukäyntien aikana tehtyjen havaintojen mukaan voidaan todeta, että joillakin työpaikoilla on mahdollista osoittaa kaikki osaaminen aidoissa työympäristöissä.
- Vierailukäyntien perusteella oppilaitoksilla ja työpaikoilla on tiivistä yhteistyötä ja opettajat tuntevat työpaikat hyvin.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Palautteet

Pohdinnat

Opiskelijapalaute

- Opiskelijat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä. Päättökyselyyn vastasi 6 447 sosiaali- ja terveysalan perustutkinto-opiskelijaa. Opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä saamaansa koulutukseen (ka 4,4) ja he myös suosittelevat oppilaitosta (ka 8,2). Pitää kuitenkin selvittää tarkemmin, mitkä asiat aiheuttivat tyytymättömyyttä ja kohdentaa kehittämistoimenpiteitä niihin. Opiskelijat kuvaavat muissa yhteyksissä mm., että eivät saa oppilaitoksesta riittävästi valmiuksia käytännön taitojen osaamiseen.
- Parhaiten useimpien opiskelijoiden mukaan toteutuivat näyttöjen suunnittelu (77 %) ja osaamisen arviointi arviointikriteerien mukaisesti (72 %). Yli puolet opiskelijoista koki opiskeluympäristönsä turvalliseksi (62 %). On hyvä, että useat opiskelijat kokevat opiskeluympäristöt turvalliseksi. Kuitenkin on huomion arvoista, että lähes puolet heistä kuitenkin koki, että opiskeluympäristöt eivät ole turvallisia. Tämä on merkittävä tulos, ja opiskeluympäristöjen turvallisuuteen pitää kiinnittää huomiota ja parantaa turvallisuutta sekä kehittää käytäntöjä, jotka lisäävät opiskelijoiden turvallisuudentunnetta niin oppilaitoksissa kuin työpaikoilla.

Työpaikkaohjaajapalaute

- Valtaosa työpaikkaohjaajista oli tyytyväisiä oppilaitoksien toimintaan järjestää työelämässä oppimista. He arvioivat yhteistyön sujuvaksi. Osa työpaikkaohjaajista oli sitä mieltä, että heiltä ei varmistettu, oliko heillä tiedossa opiskelijan HOKSa:n kirjatut tavoitteet. Siksi em. asiaan pitäisi kiinnittää enemmän huomiota, jotta opiskelijan osaamisen hankkiminen toteutuu tarkoituksenmukaisesti ja on motivoivaa. Työpaikkaohjaajista myös noin kolmasosa näki puutteita oppilaitoksen varmistamisessa opiskelijan työelämävalmiuksista sekä tuessa opiskelijan ohjauksessa.

Työpaikkapalaute

- Työpaikat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä (83 %) oppilaitoksien toimintaan järjestää työelämässä oppimista. Yleensä työpaikat suosittelevat koulutus- ja oppisopimusyhteistyötä.
- Lähes puolet (44 %) työpaikoista kokee, että oppilaitokset eivät tarjoa riittävästi työpaikoille mahdollisuutta ennakoida työpaikkansa osaamistarpeita ja kehittää toimintaa. Tämä tulos on yhteneväinen työelämätoimikunnan vierailukäynneillä tekemien havaintojen kanssa. Noin kolmannes (28 %) työpaikoista arvioi, että oppilaitokset eivät kehitä riittävästi toimintaansa palautteen perusteella.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Pohdinnat

Oppilaitoksessa järjestettävät näytöt

- Pääsääntöisesti näyttöjen suorituspaikka on työpaikka. Vuonna 2023 88,7 % näytöistä tapahtui työpaikalla ja vuonna 2024 89,3 %.
- Vierailukäyntiraporttien perusteella näytöt tapahtuvat pääsääntöisesti työpaikalla. Mikäli joitain osioita näytöistä ei voitu toteuttaa työpaikoilla, ne käytiin keskusteluina, kuten esimerkiksi saattohoidon osuus. Oppilaitoksissa tapahtuvat näytöt arvioi vain opettaja lääkehoidon, näytteenoton ja laskimoon pitämisen osalta. Myös kipsaus ja elvytys sekä suuronnettomuusharjoitus osoitettiin oppilaitoksessa.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat

- Vierailukäyntien perusteella osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat olivat laadittu hyvin ja kattavasti.
- Työelämätoimikunnalle saapui yksi ministeriön lausuntopyyntö.

Koulutuksen järjestäjien kehittämiskohteet

- Kaksikantaisuuden huomiointi näyttöjen tapahtuessa oppilaitoksissa. Opettajat ovat pääsääntöisesti arvioineet näytöt oppilaitoksissa. Vierailukäyntiraporteissa käy ilmi opettajien arvioivan myös yksin työpaikalla tapahtuneissa näytössä.
- Työelämä toivoi lähitapaamisia opettajilta, varsinkin ohjauskeskustelun toteutustilanteissa.
- Ytojen integrointi ammattiaineisiin, jolloin koulutuksen kokonaiskuva näyttäytyisi selkeämmin.
- Myös oppimisympäristöjen kehittäminen koettiin tarpeelliseksi.

Muut huomiot

- Työelämätoimikunta sai käsiteltäväksi neljä oikaisupyyntöä. Kahdessa tapauksessa työelämätoimikunta määräsi järjestämään uuden arvioinnin: ensimmäisessä oli ristiriitoja arvioinneissa ja arvosanassa ja toisessa opiskelija oli tehnyt tarkistuspyynnön, mutta sitä ei ole käsitelty arvioijien toimesta, eli prosessissa oli tapahtunut virhe. Kahdessa oikaisupyyntöissä ei ollut aihetta uudelleenarviointiin, mutta työelämätoimikunta kehotti jatkossa kirjaamaan perusteluja arvosanalle kattavammin ja konkreettisemmin osaamisen arvioinnin tarkistuspyynnön päätöksessä. Lisäksi työelämätoimikunta totesi, että arvioinnin perustelut tulisi selventää opiskelijalle jo näytön arvioinnin kohdalla erityisesti, kun opiskelijan äidinkieli ei ole suomi.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Pohdinnat

Muut huomiot

- Näytöt toteutettiin pääsääntöisesti työpaikoilla. Työpaikat ovat olleet hyvin mukana näyttöjen onnistumisessa ja tiedostavat oman kouluttautumisen merkityksen näyttöjen vastaanottajana. Työpaikat ovat mukana ammatillisen oppimisen ympäristönä. Voidaan todeta, että työpaikalla tapahtuva näytöt ovat laadukkaita ja opiskelijamyönteisiä oppimisympäristöjä.
- Vierailuraporteissa käy ilmi työpaikkojen kuormittuminen opiskelijoiden kielitaidottomuuden lisääntymisen osalta.
- Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämisessä toteutetaan usein oppilaitoksessa. Samoin suuronnettomuustilanteissa toimiminen on monesti videon perusteella tapahtuvaa opetusta oppilaitoksessa.
- Toimikunta tulee seuraamaan oppilaitosnäyttöjä ja mahdollisesti tekemään vierailukäyntejä näiden perusteella, etenkin, jos arvioijina on ollut vain opetusalan edustajia.
- Miten turvataan oppilaan osaaminen ja näyttö, mikäli ei ole asiakaskontaktia tai tilanteen kohtaamista.
- Yritystoiminnan suunnittelu voi tapahtua oppilaitoksessa.

TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN JA TUTKINTORAKENTEEN TOIMIVUUS

Pohdinnat tutkinnon perusteiden työelämävastaavuudesta, perusteiden toimivuudesta ja tutkintorakenteesta

Sosiaali- ja terveysalan PT

Uudet perusteet tulivat voimaan vasta 1.8.2024, joten analysointi hankalaa vähäisen kokemuksen perusteella.

Pohdinnat tutkintorakenteesta

Sosiaali- ja terveysalan ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat parhaillaan valmistelussa ja toimikunta osallistuu valmistelutyöhön yhteistyössä perusteasiantuntijan kanssa.

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

LÄHTEET

Taustaa

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta.

Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017).

Työelämätoimikunnan käyttämiä lähteitä

Työelämätoimikunnalla on ollut käytössään Opetushallinnon tilastopalvelu www.vipunen.fi. Määrälliset tiedot (järjestämisluvut, suoritustiedot ja palautetiedot ym.) on poimittu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen tulleita päivityksiä Vipuseen ei ole päivitetty tilannekuvaan.

Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvista koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia vuonna 2024.

Vipusen raporttiseloitteesta: Tietosuojauksen vuoksi henkilöltä koskevat lukumäärät 1-4 näytetään arvona "1-4" ja neljää suuremmat lukumäärät pyöristetään lähimpään kolmella jaolliseen lukuun. Keskiarvot lasketaan suojatuilla lukumäärillä.

Lähdemateriaalina tilannekuvan pohdinnoissa on ollut esimerkiksi työelämätoimikunnan vierailukäyntiraportit, mahdolliset lausunnot tutkinnon perusteiden luonnoksista, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista sekä mahdolliset opiskelijoiden tekemät osaamisen arvioinnin oikaisupyynnöt. Lisäksi pohdintoja on voitu täydentää työelämätoimikunnan jäsenten omilla havainnoilla.

Työelämätoimikunnan tilannekuvat

Työelämätoimikuntien sivusto ja aikaisempien vuosien tilannetiedot ja -kuvat löytyvät Opetushallituksen [www](http://www.oph.fi)-sivustolla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>

Lisätietoja

Työelämätoimikuntien sihteeristö, tyoelamatoimikunnat@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN